

Na osnovu člana 7., a u vezi s članom 40. stav (1) tačka I) Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 25/09), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK

O UVJETIMA KOJE MORAJU ISPUNJAVATI UZGOJI KUĆNIH LJUBIMACA NAMIJENJENIH PRODAJI

Član 1. (Predmet)

(1) Pravilnikom o uvjetima koje moraju ispunjavati uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se uvjeti koje moraju zadovoljavati objekti za uzgoj kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji.

(2) Pravilnik se primjenjuje na uzgoje kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji (u daljnjem tekstu: uzgoji kućnih ljubimaca).

Član 2. (Značenje pojmova)

Za potrebe ovog Pravilnika koriste se sljedeći pojmovi:

a) Kafez je prostor u kojem životinja, uzimajući u obzir fiziološke i fizičke karakteristike vrste, može boraviti privremeno (odmaranje, spavanje) ili trajno;

b) Korisna podna površina je podna površina koju životinje mogu nesmetano koristiti;

c) Nadležni organi su:

1) Ured za veterinarstvo BiH;

2) Nadležni organi entiteta - Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i čumarstva, Ministarstvo poljoprivrede, čumarstva i vodoprivrede Republike Srpske i Odjeljenje za poljoprivredu, čumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;

d) Nastambe su unutrašnje prostorije/prostori zajedno s vanjskim prostorima. Nastambe, s obzirom na vrstu životinja mogu biti:

1) za ptice - kafezi/volijere/letnice;

2) za ribe - akvariji/bazeni;

3) za pse i mačke - adekvatno uređene kućice, prostori ili prostorije, s vanjskim prostorom;

4) za ostale sisavce - kafezi/adekvatno uređeni prostori/prostorije s vanjskim prostorom;

5) za gmazove - terariji/drugi adekvatno uređeni prostori;

6) za ostale životinje - adekvatno uređeni prostori/prostorije s vanjskim prostorom. Nastambe moraju biti konstruirane, izgrađene, održavane i korištene na način da osiguravaju zaštitu životinja od ljudi i zaštitu ljudi od životinja te da sprječavaju bijeg životinja;

e) Objekt čine nastambe, prostori/prostorije zajedno s vanjskim prostorima, kafezi ili drugi načini držanja životinja namijenjenih uzgoju kućnih ljubimaca u skladu s odredbama ovog Pravilnika. Objekti moraju biti izgrađeni, konstruirani, održavani i korišteni na način da osiguravaju zaštitu životinja od ljudi i zaštitu ljudi od životinja te da sprječavaju bijeg životinja;

- f) Lice odgovorno za uzgoj kućnih ljubimaca je lice koje se brine za životinje (imalac, vlasnik, staralac ili čuvar);
- g) Stambeni prostor je prostor u kojem životinje i njihovi imaoци/vlasnici zajedno borave;
- h) Uzgajivač je fizičko ili pravno lice koje se bavi uzgojem kućnih ljubimaca.

Član 3.

(Životinje zaštićene posebnim propisima o zaštiti prirode)

Vrste životinja zaštićene posebnim propisima o zaštiti prirode mogu se uzgajati za prodaju samo uz dopuštenje nadležnog entitetskog organa za zaštitu prirode.

Član 4.

(Obaveze lica odgovornog za uzgoj kućnih ljubimaca)

- (1) Lice odgovorno za uzgoj kućnih ljubimaca mora osigurati dobrobit i zdravlje životinja te spriječiti nanošenje boli, patnje i povreda ili namjerno izlaganje životinja strahu, kao i spriječiti poremećaje u ponašanju životinja.
- (2) Lice odgovorno za uzgoj kućnih ljubimaca mora osigurati da su uvjeti u kojima se životinje uzgajaju i/ili drže, a s obzirom na vrstu životinje, njen stepen razvoja, prilagođavanja i udomaćenosti te fiziološke i etološke potrebe, u skladu sa stečenim priznatim iskustvom i naučnim saznanjima, i to:
 - a) objekt/nastamba mora biti izgrađena i održavana u skladu sa zoohigijenskim načelima i potrebama pojedine vrste životinja;
 - b) odgovarajuća hrana i voda mora biti nuđena u potrebnim količinama i na adekvatan način;
 - c) svi dijelovi prostora moraju biti dostupni za održavanje i čišćenje te mora biti omogućena nesmetana briga o životinjama;
 - d) mora biti osigurano nesmetano kretanje životinja s obzirom na vrstu;
 - e) mora biti onemogućen bijeg životinja;
 - f) mora biti osigurana adekvatna veterinarska zaštita i njega bolesnih, povrijeđenih i iscrpljenih životinja te, prema potrebi, pomoć pri porodu;
 - g) životinje je potrebno kontrolirati najmanje dva puta dnevno (ujutro i navečer) ili češće, ukoliko se u uzgoju nalazi mladunčad do 14 dana starosti te ako je u toku porod/valenje;
 - h) životinjama onih životinjskih vrsta za koje je to adekvatno, potrebno je osigurati društvo životinja iste vrste i društvo ljudi.

Član 5.

(Uvjeti za objekt/nastambu)

- (1) Unutrašnjost objekta/nastambe (podovi, zidovi/pregrade, stropovi i oprema) mora biti prilagođena vrsti životinje i izgrađena od materijala koji nije čtetan za zdravlje životinja i koji se može jednostavno čistiti, prati i dezinficirati.
- (2) U objektu/nastambi mora se osigurati mikroklima adekvatna vrsti i kategoriji životinja ili zaštita životinja od neugodnih vremenskih uvjeta.
- (3) Zidovi/pregrade, pod i strop objekta/nastambe moraju biti izgrađeni od adekvatnog građevinskog materijala te, prema potrebi, i ovisno o vrsti i kategoriji životinja, imati adekvatnu toplotnu izolaciju.

- (4) Prozori, vrata i/ili otvori za zrak i svjetlo moraju imati okvire zaštićene od hrđe i biti zaštićeni mrežama od ulaska grabežljivaca i insekata, ukoliko je to primjenjivo s obzirom na vrstu životinja.
- (5) Objekt/nastamba mora po kapacitetu odgovarati broju i veličini životinja smještenih u objektima.
- (6) U objektu/nastambi moraju biti osigurani prostori za odvajanje agresivnih ili bolesnih životinja.
- (7) Korisna podna površina objekta/nastambe mora svojom površinom odgovarati vrsti, kategoriji, veličini i broju životinja te, prema potrebi, imati u svom sklopu odgovarajući ispust adekvatan potrebama životinje koja se u njemu nalazi.

Član 6.

(Uzgoji kućnih ljubimaca koji se nalaze u stambenom prostoru)

- (1) Uzgoji kućnih ljubimaca koji se nalaze u stambenom prostoru moraju ispunjavati uvjete iz člana 5. ovog Pravilnika.
- (2) U slučaju uzgoja kućnih ljubimaca u stambenoj zgradi, potrebno je osigurati i saglasnost suvlasnika stanova u stambenoj zgradi.

Član 7.

(Posebni zahtjevi za uzgoj pojedinih vrsta kućnih ljubimaca)

- (1) Posebni zahtjevi za uzgoj kućnih ljubimaca pojedinih vrsta određeni su dodacima ovog Pravilnika.
- (2) U slučaju uzgoja kućnih ljubimaca na koje se ne odnose dodaci ovog Pravilnika, primjenjuju se propisi o zaštiti životinja na farmama te, kada je riječ o životinjama zaštićenim posebnim propisima o zaštiti prirode, propisi nadležnog entitetskog organa za zaštitu prirode.

Član 8.

(Uzgoji kućnih ljubimaca u objektima/nastambama posebno namijenjenim uzgoju)

Ukoliko se objekt/nastamba za uzgoj kućnih ljubimaca nalazi na adresi koja nije istovjetna adresi uzgajivača, isti mora na objektu/nastambi osigurati jasno vidljive i čitljive podatke o svom imenu i prezimenu/nazivu, konstantnom prebivalištu i broju registracije uzgoja kućnih ljubimaca.

Član 9.

(Podnoćenje zahtjeva za registraciju uzgoja kućnih ljubimaca)

- (1) Zahtjev za registraciju uzgoja kućnih ljubimaca podnosi se nadležnom organu entiteta na obrascu iz Dodatka VIII. ovog Pravilnika koji ažurirane podatke dostavlja nadležnom organu iz člana 2. tačka c) alineja 1) ovog Pravilnika, radi evidencije.
- (2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana prilažu se sljedeći podaci:
 - a) tlocrt i opis prostora;
 - b) dopušćenje organa nadležnog za zaštitu prirode za životinje iz člana 3. ovog Pravilnika;
 - c) dokaz o osposobljenosti lica koje se brine o životinjama u uzgoju kućnih ljubimaca;
 - d) u slučaju uzgoja životinja u stambenoj zgradi, saglasnost iz člana 6. stav (2) ovog Pravilnika.

Član 10.

(Prijevoz kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji)

- (1) Tokom prijevoza životinje moraju biti zaštićene od ispadanja ili bijega iz prijevoznog sredstva, te od neugodnih vremenskih uvjeta.

(2) Životinje se ne smiju ostavljati bez nadzora na/u prijevoznom sredstvu, osim ako im se za to vrijeme osigura adekvatna ventilacija.

Član 11.
(Prodaja)

- (1) Životinje je dopušteno prodavati samo na prostorima odobrenim za tu svrhu.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, pse i mačke dozvoljeno je prodavati jedino direktno iz uzgoja porijekla.
- (3) Zabranjeno je sakupljanje i prodavanje životinja drugih vlasnika izvan prostora odobrenih za tu svrhu.
- (4) Uzgajivač mora uz svaku prodatu životinju osigurati novom imaoocu/vlasniku pisane upute o potrebama odnosno životinjske vrste s obzirom na potrebe za hranom, vodom, životnim prostorom, njegom i odgovornostima vlasnika u skladu s propisima.

Član 12.
(Osposobljavanje)

- (1) Lice odgovorno za uzgoj i osoblje koje se brine za životinje u uzgoju kućnih ljubimaca moraju biti osposobljeni za njihovo držanje i uzgoj s obzirom na ishranu, njegu, ponaćanje i prepoznavanje stanja bolesti i stresa u životinja, te uvjete prijevoza životinja.
- (2) Osposobljavanje iz stava (1) ovog člana traje najmanje šest sati i obuhvaća sljedeće oblasti:
 - a) zakonodavstvo iz oblasti zaštite životinja i, ako se radi o životinjama iz člana 3. ovog Pravilnika, zaštite prirode;
 - b) fiziologiju životinja, razmnožavanje životinja, potrebe za hranom i vodom, ponaćanje životinja i pojam stresa;
 - c) praktična iskustva postupanja sa životinjama;
 - d) pomoć životinjama u hitnim slučajevima;
 - e) zaštitu osoblja koje dolazi u dodir sa životinjama;
 - f) uvjete prijevoza životinja, uključujući i sposobnost životinja za prijevoz.
- (3) Pravno ili fizičko lice koje provodi programe osposobljavanja lica iz stava (1) i u skladu sa stavom (2) ovog člana mora dostaviti gradivo navedenog programa na odobravanje Uredu za veterinarstvo BiH koji, uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnih organa entiteta, odobrava program.
- (4) Ured za veterinarstvo BiH svakom odobrenom programu iz prethodnog stava dodjeljuje jedinstveni broj odobrenja, o čemu se vodi registar pri Uredu za veterinarstvo BiH.
- (5) Po zavrćenom osposobljavanju izdaje se potvrda o osposobljavanju na obrascu iz Dodatka IX. ovog Pravilnika.
- (6) Fizička i pravna lica koja provode osposobljavanje iz st. (1) i (2) ovog člana moraju voditi evidenciju o svim licima koja su zavrčila osposobljavanje, te podatke o tome dostavljati nadležnom organu iz člana 2. tačka c) alineje 1) i 2) ovog Pravilnika, jednom godišnje do kraja januara tekuće godine.
- (7) Svaki pet godina osposobljavanje iz stava (1) ovog člana mora se obnoviti.
- (8) Troškove osposobljavanja iz st. (1) i (7) ovog člana snosi uzgajivač.

Član 13.
(Vodiči)

(1) Uzgajivači u obavljanju poslova uzgoja kućnih ljubimaca za prodaju dužni su postupati u skladu s uputstvima iz vodiča iz oblasti primjene i provođenja ovog Pravilnika, koje izrađuju:

- a) nadležni organi iz člana 2. tačka c) alineje 1) i 2) ovog Pravilnika;
- b) pravna ili fizička lica koja obavljaju djelatnost, odnosno posjeduju znanje iz oblasti koje uređuje ovaj Pravilnik.

(2) U slučaju iz stava (1) tačka b) ovog člana, pravna ili fizička lica obavezna su vodiče dostaviti nadležnom organu iz člana 2. tačka c) alineje 1) i 2) ovog Pravilnika, na procjenu njihove usklađenosti s propisima o zaštiti životinja.

(3) Za životinje zaštićene posebnim propisima o zaštiti prirode primjenjuju se vodiči nadležnog entitetskog organa za zaštitu prirode.

(4) Veterinarska inspekcija u postupanju u obzir uzima i vodiče iz st. (1) i (3) ovog člana.

Član 14.
(Evidencije)

Vlasnik uzgoja kućnih ljubimaca mora voditi evidenciju iz koje je vidljivo:

- a) porijeklo životinja (naziv/ime i prezime te adresa uzgajivača, broj registracije domaćeg uzgoja izdatog od nadležnog organa iz člana 2. tačka c) alineja 2) ovog Pravilnika);
- b) identifikacijsko obilježje (za pse, mačke i ptice, a ako se radi o vrstama životinja iz člana 3. ovog Pravilnika i za sve vrste za koje je to propisano posebnim propisima o zaštiti prirode) ili opis životinje, i njena fotografija;
- c) datum nabave/prodaje životinja;
- d) broj svih životinja u uzgoju;
- e) broj ženki;
- f) broj rasplodnih ženki;
- g) broj legala godičnje po ženki;
- h) broj ženki koje nisu u rasplodu (npr. premlade, sterilizirane, prestare i dr.) prema vrsti i identifikacijskom obilježju životinje;
- i) podaci o liječenju životinja;
- j) podaci o dezinfekciji i deratizaciji objekta/nastambe (ukoliko je to adekvatno);
- k) broj uginulih životinja prema vrsti i identifikacijskom obilježju/opisu životinje.

Član 15.
(Uzgoj)

(1) Uzgoj pasa mora zadovoljavati zahtjeve propisane Dodatkom I. ovog Pravilnika.

(2) Uzgoj domaćih mačaka mora zadovoljavati zahtjeve propisane Dodatkom II. ovog Pravilnika.

"Službeni glasnik BiH" broj: 20/10

- (3) Uzgoj pitomih vretica mora zadovoljavati zahtjeve propisane Dodatkom III. ovog Pravilnika.
- (4) Uzgoj ptica mora zadovoljavati zahtjeve propisane Dodatkom IV. ovog Pravilnika.
- (5) Uzgoj glodara mora zadovoljavati zahtjeve propisane Dodatkom V. ovog Pravilnika.
- (6) Uzgoj riba mora zadovoljavati zahtjeve propisane Dodatkom VI. ovog Pravilnika.
- (7) Uzgoj gmazova i vodozemaca mora zadovoljavati zahtjeve propisane Dodatkom VII. ovog Pravilnika.

Član 16.

(Prijelazne i završne odredbe)

- (1) Do donošenja vodiča iz člana 13. ovog Pravilnika na adekvatan način primjenjuju se posebni propisi iz oblasti zaštite prirode.
- (2) Osposobljavanje lica iz člana 12. stav (1) ovog Pravilnika obavezno je početi provoditi dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Član 17.

(Dodaci Pravilnika)

Dodaci od I. do IX. štampani su uz ovaj Pravilnik i čine njegov sastavni dio.

Član 18.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 07-01-02-632-1/10.
26. februara 2010. godine
Sarajevo

Ministar

Mladen Zirojević, s. r.

DODATAK I.

UZGOJ PASA

I. UZGOJ U OBJEKTIMA/NASTAMBAMA POSEBNO NAMIJENJENIM UZGOJU

1. Najmanja veličina kućice za psa

Veličina psa - visina u hrbtu (cm)	Veličina kućice (čirina x dubina x visina) (cm)
do 55	100 x 60 x 55
od 56 do 65	150 x 100 x 70
od 65 i više	170-180 x 120 x 85

2. Najmanje veličine ispusta za pse u objektima/nastambama u kojima se:

a) psi drže pojedinačno:

Visina psa u hrbtu (cm)	Površina ispusta (m ²)
Do 40	5
41 - 55	6
56 - 65	7
Više od 65	8

b) zajedno drži više pasa:

Broj pasa u objektu (komada)	Najmanja površina za pse visine do 55 cm (m ²)	Najmanja površina za pse visine 55 - 65 cm (m ²)	Najmanja površina za pse više od 65 cm (m ²)
2	8	10	12
3	10	13	15
4	12	15	18
5	14	18	20

U slučaju kada se u zajedničkom ispustu nalazi više od pet pasa, potrebno je za svakog sljedećeg psa osigurati dodatnu površinu od 2 m².

3. Najmanje jedna trećina ispusta mora biti natkrivena i zaštićena od nepovoljnih vremenskih uvjeta. Površina ispusta mora biti dobro drenirana te pokrivena materijalom koji se može čistiti i dezinficirati. Podovi u objektu i tlo u ispustu moraju biti od materijala koji ne djeluju čtetno na životinje te tako izrađeni da se životinje ne mogu povrijediti i da ne pate zbog načina njihove izrade i održavanja.

4. U objektu/nastambi gdje se drže psi ograda mora biti visoka najmanje 1,8 m s vrćnim nagibom prema unutra od cca 45° ili potpuno natkrivena.

5. Ukoliko se pas drži u kafezu, on mora biti odgovarajuće veličine da pas u njemu može nesmetano leći i ispružiti se u svojoj cijeloj dužini (mjeri se od vrha nosa pri ispruženoj glavi do korijena repa), ustati, stajati u normalnoj poziciji i okrenuti se te njegovati.

6. Kafez iz tačke 5. ovog dijela može služiti samo za kraći privremeni boravak psa (spavanje, odmaranje) koji ne smije biti duži od osam sati tokom jednog dana.

7. Zabranjuje se držanje pasa u kavezima na sprat.

8. Podovi u kavezima iz tačke 5. ovog dijela ne smiju biti načinjeni od mreže ili izrađeni na način koji može uzrokovati patnju i povrede životinje.

9. Za pse koji nisu navikli na vanjske temperature, temperatura prostora na mjestu gdje pas boravi treba biti u rasponu od +10°C do +26°C.
10. Štencima mlađim od dvije sedmice treba biti osigurana temperatura od +26°C do +28°C.
11. U ispustima, odnosno objektima/nastambama u kojima psi borave potrebno je osigurati dnevnu svjetlost.
12. U prostoru u kojem se nalaze kuje sa štencima do starosti od 14 dana mora se tokom noći osigurati osvjetljenje niskog intenziteta.
13. Jedna do dvije sedmice prije očekivanog koćenja skotne kuje se moraju preseliti u ograđeni prostor za koćenje.

II. UZGOJ U STAMBENIM PROSTORIMA

Zahtjevi iz ovog dodatka Dijela I tačaka od 4. do 11. primjenjuju se i na uzgoje pasa u stambenim prostorima.

III. RASPLOD

1. Nije dopušteno pariti kuje mlađe od 15 mjeseci.
2. Dopušteno je samo jedno leglo po kuji u godini.
3. Dopušteno je parenje kuja do starosti kuje od osam godina.
4. Kuje sa štencima moraju se držati odvojeno od ostalih pasa.
5. Zabranjen je rasplod pasa na kojima nisu provedene naređene mjere zaštite od bolesti.
6. Štenci starosti do osam sedmica moraju se držati s majkom.

DODATAK II.

UZGOJ MAČAKA

I. UZGOJ U OBJEKTIMA/NASTAMBAMA POSEBNO NAMIJENJENIM UZGOJU

Ukoliko se mačke drže u objektima/nastambama posebno namijenjenim uzgoju, moraju se osigurati sljedeći uvjeti:

1. za mužjaka mora se osigurati prostor površine najmanje 6 m² i visine 1,8 m, s tim da je prostor od najmanje 2 m² zaštićen od nepovoljnih vremenskih uvjeta,
2. za ženku se mora osigurati prostor površine najmanje 5 m² i visine 1,8 m, s tim da je prostor od najmanje 2 m² zaštićen od nepovoljnih vremenskih uvjeta, a za svaku dodatnu ženku prostor se povećava za 1 m²,
3. za mačke koje nisu navikle na vanjske temperature, u prostoru u kojem borave mora se održavati temperatura između +10°C i +35°C,
4. kafez može služiti samo za kraći privremeni boravak mačke (spavanje, odmaranje) te ne smije biti duži od osam sati tokom jednog dana.

II. UZGOJ U STAMBENIM PROSTORIMA

1. Zahtjevi iz Dijela I ovog dodatka primjenjuju se i na uzgoje mačaka u stambenim prostorima.

2. U prostoru gdje se drže mačke mora se osigurati mjesto za spavanje, dio za igru (s igračkama i "drvetom" za penjanje), bručenje noktiju i mjesto za obavljanje nužde.
3. Ukoliko nije dostupno dnevno svjetlo, mačkama treba osigurati vještačko svjetlo u skladu s ritmom dnevnog svjetla.
4. Zabranjuje se držanje mačaka u kavezima na sprat.
5. Kavez može služiti samo za kraći privremeni boravak mačke (spavanje, odmaranje), a ne za stalni boravak.
6. Podovi u kavezima iz tačke 5. ovog dijela ne smiju biti načinjeni od mreže ili izrađeni na način koji može uzrokovati patnju i povrede životinje.

III. RASPLOD

1. Nije dopušteno pariti mačke mlađe od 10 mjeseci.
2. Ženka ne smije imati više od tri legla u 24 mjeseca.
3. Dopušteno je parenje ženki do starosti od 10 godina.
4. Mačka s mačićima mora se držati odvojeno od ostalih mačaka.
5. Mačići do starosti od 12 sedmica moraju biti s majkom.

DODATAK III.

UZGOJ PITOMIH VRETICA - lat. Mustela putorius furo (domaći tvor, bijeli tvor, afrički tvor, feret, američki tvor, pitomi tvor) (u daljnjem tekstu: tvor)

I. UZGOJ

1. Za uzgoj tvorova u objektima/nastambama posebno namijenjenim uzgoju mora se po jednoj životinji osigurati prostor od najmanje 2 m dužine, 1 m širine i 1 m visine.
2. Ukoliko se tvor drži u kafezu, kavez treba biti najmanje 80 cm dugačak, 60 cm širok i 60 cm visok. Za svakog dodatnog tvora potrebno je osigurati dodatnu površinu od 3000 cm².
3. Podovi u kavezima iz tačke 2. ovog dijela ne smiju biti načinjeni od mreže ili izrađeni na način koji može uzrokovati patnju i povrede životinje.
4. Kavez može služiti za boravak tvora samo pod uvjetom da se osigura razgibavanje izvan kafeza u trajanju od najmanje 3 sata dnevno.
5. U svrhu sprječavanja bijega životinja iz vanjske nastambe/objekta, pod treba biti načinjen od betona, a ograda u ispustu treba imati osnove od betona minimalno 60 centimetara dubine i mora biti naslonjena na rubove nastambe.
6. Prostor za spavanje treba bi biti odignut od tla i zauzimati najmanje jednu trećinu površine poda nastambe.
7. Optimalna temperatura u nastambama treba biti između +15°C i +21°C, a vlažnost zraka ispod 65%. Životinjama držanim u nastambama treba biti osigurana dodatna prostirka ili drugi materijali. Vanjske nastambe treba da budu zaštićene od neugodnih vremenskih uvjeta.
8. Za albino tvorove potrebno je, uz uvjete iz tačke 1. ovog dijela, osigurati 50% manje svjetlosti nego životinjama standardne pigmentacije.

II. RASPLOD

1. Nije dopušteno pariti tvorove mlađe od 12 mjeseci.
2. Ženka ne smije imati više od tri legla u 24 mjeseca.
3. Dopušteno je parenje ženki do starosti od osam godina.
4. U posebnom dijelu nastambe ili odvojenom kafezu treba biti prostor za leglo - gnijezdo u obliku drvene kućice, kutije i slično, zaštićeno od pogleda, grabežljivaca, ostalih tvorova i neugodnih vremenskih uvjeta.
5. Gnijezdo treba biti najmanje 30 cm široko, 30 cm visoko i 30 cm dugačko, a kao prostirka se može koristiti slama, sijeno, papir ili komadići platna od prirodnih materijala.
6. Pitomi tvorovi do starosti od osam sedmica moraju se držati s majkom, odvojeni od ostalih tvorova.

DODATAK IV.

UZGOJ PTICA

I. ZAHTJEVI ZA DRŽANJE PTICA U VOLIJERAMA

1. Volijera se mora sastojati od unutrašnjeg i vanjskog prostora.
2. Volijera treba biti sagrađena na način da zaštiti ptice od vanjskih utjecaja, da spriječi ulazak drugih životinja (grabežljivaca, glodara i sl.) te da spriječi bijeg ptica.
3. U unutrašnjem dijelu volijere mora se osigurati:
 - a) adekvatna temperatura (za većinu ptica od 0 do +35°C). Za tropske i osjetljive vrste ptica temperatura ne smije biti niža od +10°C,
 - b) prečke za stajanje ptica moraju biti izrađene od drveta raznih debljina da bi se izbjegle povrede nogu,
 - c) adekvatna gnijezda ili mjesta za savijanje gnijezda te materijal za njih.

II. ZAHTJEVI ZA DRŽANJE PTICA U KAFEZIMA

1. Pojedine vrste ptica mogu se uzgajati u pojedinačnim kafezima, gdje se drže u parovima tokom ležanja na jajima i othranjivanja mladih.
2. Za držanje ptica u kafezima primjenjuju se zahtjevi iz Dijela I tačke 4. ovog Dodataka.

III. MINIMALNA PREPORUČENA POVRŠINA I VISINA KAFEZA/VOLIJERE

Vrsta životinje	Najmanja korisna podna površina (cm ²)	Najmanja visina prostora (cm)	Broj životinja po površini	Površina i visina po svakoj sljedećoj dodatnoj životinji u jatu (m ² /m)
australska zebrasta zeba	1000	35	par s leglom	0,1/2
kanarinac	1200	35	ženka s leglom	-
papigica tigrica	1200	40	par s leglom	0,1/2
papiga nimfa	2500	50	par s leglom	0,2/2
golub ukrasni	2000	40	par s leglom	0,15/2
golub letač	10 000	200	par s leglom	0,3/2
ukrasna perad	10 000	100	par s leglom	0,4/1
vodena ukrasna perad*	10 000	100	par s leglom	0,4/1,5

* Za vodenu perad treba dodatno osigurati vodenu površinu od 0,2 m² po životinji

* Za vrste ptica koje nisu navedene u ovoj tabeli, zahtjevi određeni u tabeli primjenjuju se na adekvatan način, uporedbom veličine ptica.

IV. RASPLOD

1. Tokom pripreme ptica za rasplod mora se osigurati pojačana prehrana te tzv. mekana ili proklijala hrana.
2. Ako se ptice uzgajaju u zajedničkoj volijeri, mora se osigurati više gnijezda nego što ima parova, da se spriječe borbe za gnijezda ili mjesta za njih, a kao materijal za gnijezda trebaju se koristiti prirodni materijali.
3. Broj legala kod različitih vrsta ptica je različit, ali mora se omogućiti odmor matičnih parova za sljedeću godinu. Kod većine vrsta ptica to se postiže odstranjivanjem gnijezda.
4. Kod slaganja rasplodnih parova mora se izbjegavati uzgoj u bliskom krvnom srodstvu.
5. Mlade ptice se nakon osamostaljenja moraju odvojiti od roditelja.

DODATAK V.

UZGOJ GLODARA

I. UZGOJ

1. Glodari namijenjeni rasplodu moraju se držati u metalnim kafezima ili staklenim terarijima adekvatne veličine s obzirom na broj životinja. Kafezi moraju biti u čvrstom i toplotno izoliranom objektu/nastambi koji osigurava optimalnu temperaturu i sprječava bijeg glodara ili ulaz životinja izvana.
2. Životinje koje žive u porodicama (miševi, čtakori, degui, zamorčići, činčile, neke vrste vjeverica i sl.) moraju se držati zajedno prije spolne zrelosti, da bi uspostavile hijerarhiju i da bi se izbjegle borbe za položaj u porodici.
3. Ostali glodari koji žive u parovima ili samostalno (hrčci, kunići, leminzi i sl.) moraju se držati zajedno prije spolne zrelosti, da bi se budući partneri upoznali i uparili.

II. MINIMALNA PREPORUČENA POVRŠINA I VISINA PROSTORA U UZGOJU GLODARA

Vrsta životinje	Minimalna korisna podna površina (cm ²)	Minimalna visina prostora (cm)	Broj životinja po površini	Površina po svakoj sljedećoj dodatnoj životinji (cm ²)
miš	200	12	par s leglom	150
čtakor	900	18	par s leglom	400
hrčak	600	15	ženka ili par s leglom	samo mladi 100
gerbil	600	18	par s leglom	samo mladi 120
zamorčić - morski pračić	1500	23	par s leglom	800
mini kunić težine do 1,8 kg	2500	30	ženka s leglom	samo mladi 600
činčila	2000	40	ženka s leglom	samo mladi 400
vjeverica	20 000	2000	par s leglom	5000

* Za vrste glodara koji nisu navedeni u ovoj tabeli, zahtjevi određeni u tabeli primjenjuju se na adekvatan način, uporedbom veličine životinja.

III. RASPLOD

1. Rasplodnim životinjama mora se osigurati adekvatna prostirka, koja je najčešće i materijal za gnijezdo.
2. Tokom parenja, graviditeta te dojenja mladih, ženka se mora osigurati bogatija prehrana, a uzgoj se mora češće kontrolirati, da bi se spriječio kanibalizam.
3. Nakon odbijanja, mladunčad se mora odvojiti od roditelja, da bi se izbjeglo povrjeđivanje i parenje u srodstvu, s obzirom na to da su neke vrste glodara rano spolno zrele.
4. Kunići i zečevi do starosti od osam sedmica moraju se držati s majkom.
5. Broj legala kod glodara mora biti takav da se ženke ne iscrpe.

DODATAK VI.

UZGOJ RIBA

I. UZGOJ

1. Riba se moraju držati u adekvatnim akvarijima opremljenim filterima i grijačima te osvjetljenjem u skladu s potrebama pojedine vrste riba. Na svaki centimetar dužine ribe potrebno je osigurati 5 l vode, odnosno zapremine prostora.
2. Riba namijenjene rasplodu moraju formirati jata prije spolne zrelosti, radi lakšeg prihvatanja i prilagođavanja.
3. Prehrana rasplodnih životinja mora biti pojačana, odnosno kod nekih vrsta promijenjena zavisno o potrebama pojedine vrste riba.
4. Za određene vrste riba uvjeti za posebne potrebe propisuju se vodičima iz člana 11. ovog pravilnika.

II. RASPLOD

1. Rasplodnim životinjama moraju se osigurati svi potrebni uvjeti (hrana, temperatura, svjetlo, kvalitet vode u kojoj žive te mjesto za polaganje jaja, odnosno ikre ili mladih).
2. Mlade ribe je potrebno što prije odvojiti od roditelja s obzirom na česti kanibalizam i ranu spolnu zrelost.

DODATAK VII.

UZGOJ GMAZOVA I VODOZEMACA

I. UZGOJ

1. Gmazovi i vodozemci moraju se držati u adekvatnim terarijima izrađenim od stakla ili posebne plastike te nehrđajuće mreže, čime se sprječava bijeg životinja.
2. Veličina terarija, naročito za zmije i gučtere, određuje se tako da zbir jedne dužine i širine terarija odgovara maksimalnoj dužini odrasle životinje. Svakoj životinji se mora osigurati prostor takve veličine u kojem može ležati, odnosno stajati u svojoj prirodnoj poziciji te se nesmetano okrenuti, kretati, hraniti, sakrivati i negovati.
3. Gmazovima i vodozemcima treba osigurati uvjete i mikroklimu ovisno o staništu iz kojeg potječu, i to:
 - a) za tropska staništa treba osigurati visoku vlagu i temperaturu,
 - b) za pustinjska staništa treba osigurati visoku temperaturu, ali nisku vlagu,

- c) za umjerena staništa treba osigurati dodatnu svjetlost ukoliko se životinje drže u zatvorenim prostorima.
4. Vodozemcima i gmazovima kojima je prirodno obitavalište ujedno i u vodi i na kopnu, u terariju treba biti osigurano dovoljno vode da im se omogući nesmetano plivanje te lako dostupna suha površina na koju mogu izaći.

II. RASPLOD

1. Životinje namijenjene rasplodu u pravilu se drže odvojeno, a sparuju se kad pokazuju da traže partnera.
2. Kod sparivanja gmazova uzgajatelj mora biti konstantno prisutan s obzirom na to da većina gmazova živi sama, a nakon parenja se moraju razdvojiti da ne dođe do povrjeđivanja i smrti jedinki.
2. Jaja za rasplod se moraju smjestiti na odgovarajuće mjesto (inkubator), gdje im se moraju osigurati potrebna temperatura i vlaga.
3. Mladunčad se treba, čim se osamostali, odvojiti od roditelja.
4. Mladunčad izležena iz jaja se ne vraća roditeljima.
5. Mladunčadi se mora osigurati adekvatna ishrana s obzirom na starost.

DODATAK VIII.

**OBRAZAC ZAHTJEVA ZA REGISTRACIJU UZGOJA KUĆNIH LJUBIMACA
NAMIJENJENIH PRODAJI**

(za svaku lokaciju se podnosi poseban zahtjev)

Ispuniti čitljivo VELIKIM ŠTAMPANIM SLOVIMA.

1. Podaci o uzgoju (ime/naziv, ID broj pravna lica ili JMBG fizičkog lica):

2. Podaci o imaocu/vlasniku (ime i prezime, JMBG):

2.1. Ulica i broj: _____

2.2. Poštanski broj: _____ 2.3. Mjesto: _____

2.4. Telefon: _____ 2.5. Fax: _____

2.6. e-mail: _____

3. Podaci o adresi uzgoja, ako je različita od adrese iz tačke 1. ovog zahtjeva:

3.1. Ulica i broj: _____

3.2. Poštanski broj: _____ 3.3. Mjesto: _____

3.4. Telefon: _____ 3.5. Fax: _____

3.6. e-mail: _____

4. Lice odgovorno za životinje u uzgoju (ime, prezime, JMBG):

5. Veterinarska organizacija (naziv i adresa):

6. Podatke o identifikacijskom obilježju, vrsti i spolu životinje, broju rasplodnih jedinki u uzgoju i načinu držanja unijeti u tabelu ispod:

Redni broj	ID* ili opis životinje (šta je adekvatno)	Vrsta životinje (bosanski/latinski naziv)	Spol (komada)		Broj rasplodnih ženki (komada)	Način držanja	
			M	Ž		Specijalni objekt/nastamba	Stambeni prostor

UKUPNO (komada)						
--------------------	--	--	--	--	--	--

ID* – jedinstveno identifikacijsko obilježje životinje

7. Potpisom (i pečatom) potvrđujem tačnost i istinitost svih informacija u prijavi za upis u Registar uzgoja kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji s jednom i više rasplodnih ženki iste vrste životinja.

POTPIS: _____

DATUM: _____

DODATAK IX.

POTVRDA O OSPOSOBLJENOSTI U SKLADU S ČLANOM 12. STAV (5) PRAVILNIKA O UVJETIMA KOJE MORAJU ZADOVOLJAVATI UZGOJI KUĆNIH LJUBIMACA

1. Program osposobljavanja odobren od nadležnog organa pod brojem:		
2. PODACI O OSPOSOBLJENOM LICU:		
2.1. Prezime:	2.2. Ime:	2.3. JMBG:
3. ADRESA:		
3.1. Ulica i broj:	3.2. Mjesto, poštanski broj:	3.3. Broj telefona:
4. BROJ POTVRDE O OSPOSOBLJENOSTI:		
4.1. Ova potvrda vrijedi do:		
5. POTVRDU IZDAJE – nadležni organ, pravno lice, fizičko lice (zaokružiti odgovarajuće):		
5.1. Naziv i adresa (ulica, mjesto, poštanski broj):		
5.2. JMBG ili ID broj nadležnog organa, pravnog lica, fizičkog lica:		
5.3. Telefon:	5.4. Faks:	5.5. e-mail:
5.6. Datum izdavanja: 5.7. Mjesto: 5.8. Pečat:		
5.9. Odgovorno lice (ime i potpis):		
M.P.		